

Inculpatissimo viro, sacrarumq; literarum professori meritissimo,
D. Ioanni Boluaco Niuernensi, Nauarriensium Grammaticorū
gymnasiarchæ, Io. Rauisius Textor Niuernensis S. D.

Requens fuit multis admiratio, vir inculpatissime, ꝓ ego tuus
alumnus, & ꝓpe dixerim partus, tuis semper adiutus obsequijs,
tuaq; opera literis innutritus, neq; beneficium scriptis agnoscerē,
neq; gratiam verbis vllis remetirer. Nec defuerunt, qui silentio
meo tam diuturno, inflatis etiam buccis, & multo irascerentur
stomacho, atq; hoc ipsum vitio verterent, dicerētq; me indignū
de quo quisquam bene mereri debeat, quum, vt causabātur, ple-
ræq; expertes rationis animantes abhorreant ab huiusmodi nota. Nam & Ciconia
parentes a quibus vitam accepit, senio fessos nutrit, & succollat, & glires suis genito-
ribus dum senuerunt, eadem succurrunt pietate, velut meritum refundentes. Alij itē
quibus eadem placebat sententia, conuitijs me incessabant, & huiusmodi verbis al-
loquebātur: Ne tu es homo egregie malus, Textor, dignusq; multis plagis & cicatri-
cibus, qui magno famæ tuæ dispendio, non agnoscis per quem profeceris. Hic (de te
loquebantur) te nutriuit a puero, & vt inquit Simo Terētianus, fecit ex seruo vt es-
ses libertus, & quod habuit summum pretium, persoluit tibi. Tu tamen pateris eius
memoriam apud te frigescere, quem velut numen aliquod terrenum deberes suspi-
cere & reuereri, cuiusq; effigiem, si sciperes, domi haberes in larario: quum quicquid
es, si quid saltem es, id totum sis eius officio, eiq; vitam cum doctrina referre debeas
acceptam. Adde ꝓ magna est ambobus affinitas, eadem vtriq; patria, cuius ille flos
est, & primum specimen, & in qua tanti fit ab omnibus, vt inhumanus habeatur &
inciuius, qui transeunti compitatum non assurgit. Quanam ergo ratione maculam
hanc elues? quonam modo culpam deprecaberis, aut in quam excusationem reijcies
delictum, si solus eum relinquant in salutatum, in quem omnes pleno ore certatim lau-
des congerunt? His illorū verbis quum aures mihi calerent & circumsonarent, cœ-
pit me pudere vitæ, & poenitere negligentie: parumq; absuit, quin ipse mihi poenam
irrogauerim, sumptoq; de meis musis supplicio, abortiuas adolescentiæ meæ nugas
Veneris marito deuouerim, vt cū Politiano loquar. Vbi tamē diu satis in ea pependi
cruce, post longum tædium, & animi mœrorem, discussis hincinde rationibus, tan-
dem cognoui nihil esse quod deberem tristari, aut affici poenitentia: quinetiam me
multo prudentius egisse, quā si quid infra dignitatem tuam antea reposuissem.
Præcedentia quidem argumenta iniiciebant mihi pudorem. Contra vero alia
emerferunt omnino contraria, quæ postea suaferunt vt non tantum non me pigeret
nihil ad te scripsisse, sed ne in posterū quidem scribere. Consideraui in primis quā
stulte agant, qui suis ineptijs illustrium virorum maiestatem contaminant, exemplo
illius Chœrili, cuius scripta plus multo probri quā laudis pepererūt Alexandro.
Quantum enim famæ parturiunt doctorum monumenta, tantum dedecoris affer-
re solent poenitendæ & viles indoctorum nugæ. Itaq; si quid hætenus tibi nūcupa-
sem, plus multo fuliginis & tenebrarum quā lucis induxisset tuo nomini. Nam ni-
hil est in me, quod tuis laudibus respondere valeat. Nihil neq; scribo, neq; loquor, quod
femitarij & pagani magistelli nō nouerint. Nihil nisi triuiali percussum moneta di-

co. Quam igitur doctrina tibi, homini dico oibus virtutum numeris absolutissimo
satisfacere potuisssem? Quod si potuisssem, adhuc tamen fuerat mihi timendum, ne ira-
sceris, grauateq; ferres & doleret, si te in ora vulgi conijcerem, quam ea sis natura, vt
malis laudum tuarum testimonia in precordijs hominum delitescere, quam liguis versari. Ego
te noui tanquam meos vngues. At si quid certi ex tuis moribus potui colligere & explo-
rare, tu non es eorum numero, quibus aures inanibus precconiorum fumis pruriunt, &
vt quadam gargarizatione titillantur. Fuit ista gloriola non plus te mouent, quam
lippum picta tabula, fomenta podagra, auriculas citharae collecta sorde dolentes, vt
inquit ille. Omnia tibi sordet, nisi quae meram olent virtute. Suspiciari posses me hoc di-
cere adulandi studio, nisi tam alienum esset mihi assentari, quam tibi assentatoribus aure pre-
bere. Id ego ausim de me predicare, nec unquam placuisse mihi parasitos & blandito-
res, nec ullam pestem unquam acrius fugisse me, quam parasiti personam, ne quis forte suspi-
cetur a labijs meis dissentire precordia. Et tu ipse cum me semper nosti, in primore cu-
ius fronte legatur animus. Quod quauis hac respectate non vsque; quaque sit vile, non pos-
sem tamen infucatum illum naturae rigorem excutere, vel si unco trahendus essem ad scalas
Gemonias, aut insuedus culeo cum gallo, serpete, & simia. Vides igitur, vt ad institutum
redeam, quae denuo me mouerint argumenta, vt nihil ad te scriberem, aut de te. Tandem
tamen inuitum me ac recusantem expugnauit & tuus in me amor, & mea in te bene-
uolentia, coegitque epistolam hanc liminare adijcere, quauis intelligere titulum hunc, si modo
laudis est titulus, fore tibi molestum & odiosum. Sed velis nolis, oportet vt aequi bonique
consulas. Hoc ego feci, non vt par pari relatum cognosceres, quam, vt inquit Cicero, si vi-
tam pro tua dignitate effunderem, nec minimam quidem tuorum in me meritum partem vi-
derer assecutus: sed vt eorum calumnias declinarem, qui me suspendunt naso, quod nul-
lo dum ac ne verborum quidem testimonio exhibuerim me gratum. Porro nominis perpe-
tuitatem magis mihi ex te polliceor, quam tibi ex hoc opere meo. Si autem percontaris
quale sit ipsum opus, & quid ego sentiam, dicam id quod res est, ne quis cauilletur sceler-
tus meos mihi blandiri. Illud primum omnium non inficiabor, me omnia frustillatim ferre
ab authoribus emendicasse. Nihil priuato iuri praeter laborem tribuo: quem si quis im-
probet, nullam spem futurae laudis mihi relinquo. Et vt occurrat censorum lituris & spon-
gijs, tota haec officina similis est Horatianae corniculae alienis plumis circumquaque; vt
stirax. Quam licet plerique probent, non sum tamen adeo nesciens mei, neque ita pedeo to-
tus ab aliorum iudicio, vt eas laudes velim agnoscere, quas nec honeste possum, nec iure
debeo. Nolo mihi Suffenus esse, aut simias imitari, quae suos foetus quolibet defor-
mes per formosissimis admiratur. Si quid tamen ex multis paleis fructus collegi, te & cae-
teros lectores rogo, vt excipiaris plausibiliter. Contra vero si quid per incuriam mihi non
climatum lapsum est, frequenter autem lapsum est, partem erroris quae condonate
meis occupationibus, quibus, quum haec imprimerentur, nulla non hora obruebar,
idque adeo, vt vix otium esset ad scalpendum caput, aut ad mungendas nares. Nam vt tu
ipse omnium certissime nosti, non poteram assidue praesse typis, quum me oporteret
totos dies erudiendis iuuenibus impendere. Vixque vt opinor suffecissem operi, nisi
in emaculandis utcumque typographorum erratis laborem meum iuisset honestissimus,
maturaque doctrinae adolecens Guido Mommiraldus Lutecianus patricius.
Vale homo probatissime, & me ama.

Petrus Danesius Nicolao Antonio Pasqualico Patricio Veneto
Magnifici Laurentij filio S. D.

Officinam Ioannis Rauisij Textoris, opus varium, multiplex, eruditum, tibi Nicolae probari, nec magnopere admiror, & facile certe patior. Est enim ea rerum scientia, sermonis puritate, elegantiaque concinnatum, vt cum antiquitate, mea quidem sententia, componi possit. Quod vt in ceteris eiusdem auctoris operibus est perpetuum, ita in hoc quodammodo plenum, ac consummatum. Nec vero audiendi, qui quæ ab ingenijs nostræ ætatis profecta sunt, ea non modo non legenda, sed ne attingenda quidem arbitrâtur. Illis enim fieri, vt antiquos vel non imitemur, vel non assequamur. Quibus si dederò, quod omnino quidem dandum est, vetustatem in primis & amplexandam esse, & imitandam: quomodo tandem mihi constare facient, recetiores nec legi nec attingi oportere? Num illa, quia maxime est imitanda, ideo etiam sola imitanda? Non hoc, puto, dicturi sunt Nicolae mi, qui de seipsis suaq; ætate, imò vero de literis male meriti, omnia tã morose, quam non necessario fastidiunt. Quibus profecto ipsis in præsentia responderẽ, ni Textor ipse doctus homo & eloquens anteuertisset. Is enim in sua illa ad Gaufredũ Pompadoreũ omnis literaturæ & morũ specimen, elegantissima præfatione ita eorũ calunias conuellit, vt magis strenue literarũ patrocinũ suscipi non potuerit. Proinde non vereor mi Pasqualice suauissime, ne assentationis nota mihi quoquo modo inuratur, vt qui nec noua dicã, nec, quantũ equidẽ puto, a veritate abhorretia. Ceterũ vt cunq; alij senserint, satis videbor consecutus, si vni Textori animũ meũ probauero, quem virum non ita pridem conciliauit mihi admiratio quædam virtutis, literarumq;, quas vt germanas maxime, ita certe candidissimas habet. Vale.

Henrici Laberij Nuncuriani
Carmen Phalecium.

Pandora ignifero parente nata,
In terras subit, erigitq; cristas,
Vt pauo auricomis superbus alis,
In gyrum calamos rotat micantes,
Tum supercilio furente stridet,
Obortis videt hinc & inde ocellis,
Si quis tam rigido tumescat ausu,
Qui dextram adijciat manum duello.
Cernit Parrhisij leporis arces,
Athletasq; oculo tenaciore.
Vnum inter reliquos videt creatum
Summa Pallade, cui vel ipse Typhon
Cedat, & reliqui simul gigantes
Quærit, quis deus est (refert Diana)
Textor, cui posita est celebris ara
Inter nymphicolas. minatur, ardet
Pandora, & similem sibi recusat,

Gorgonem ciet, æstuat sub Aetna
Qualis Enceladus. Diana clamat,
Auerte heu dea tortiles sagittas,
Hunc tu confoueas, tuæq; laudi
Textorem haud pudeat parem fateri,
Vt quum debilis ingruet senectus,
Hæredem facias. Hic vnus est, hic
Textor, cui decus Attici leporis.

Ergo depositam remittit iram
Exultans dea. Nunc veni, labellis
Mecum roscidulis, leui susurro,
Saltu multiplici, diserte Textor,
Porge mi genulas. Amoris index
Strictus te digitus mihi ligabit.
Vt sum multimodis referta rebus,
Et diues superat feracis horti
Vbertas, ita te facit beatum
Felix ingenium, labor secundus,
Fœtura Attalicis referta lanis.
Ergo roscidulis hic hic labellis
Iocare, & tremulo simul susurro,
Saltu & multiplici, diserte Textor,
Nam te postulat & petit maritum
Pandora ignifero parente nata.

Ad D. Franciscum Boherum Carnuteñ.
ecclesiæ Canonicum primarium, Gilberti
Ducherij de Textore Carmen.

TRadicur illa frequens hominum sententia, nullum
Dotibus ingenij posse valere tribus.
Nam si quis Latix floreret honore Minerux,
Ille in diuino carmine nullus erat.
Auxilio contra si cui veneranda poesis
Esset, is eloquij dote pusillus erat.
Historicus præstans, Orator Liuius esse,
Nec Clario potuit nomen habere choro.
Quid tamen, in promptu si quem Franciscæ notemus
Qui tribus his florens artibus esse queat?
Hunc tu vel merito Textorem dicere possis,
Si quem alium talem maximus orbis habet.
Historica siquidem quum sit clarissimus arte,
Et teneat quicquid Delphica templa sonant,
Tantus in eloquio est, vt vere ac iure putetur
Diuinum Latix Palladis esse genus.

Claudij Budini Vultonis Carnuteñ. ad Arediũ
Gentilem S. Aredij Lemouiceñ. canonicum,
Iambicum.

LVmen iuuentæ, nec minus senectuti
Præbens, deificos vsu amice splendores,
Dic non grauius iras inique acerbeq;
Patiaris horum, qui furore perfracti
Studiosius vel ganniunt, vel oblatrant.
Diues rosetum, candidum, patens, plenum
Rudes aselli non verentur intrare:
Tamen miselli murmurare non cessant.
Textori inertes inuident suum florem.
Damifella felix inuidetur ardenti.
Flos egregius est, propriusq; scriptori.
Textoris est flos, qui labore natiuo
Omneisq; cultus, omniumq; deflorans
Regionum odores, vndecunq; portauit,
Vt prorsus omni flore Franciam ditet,
Et summa patriæ mox amœnitas crescat.
Hæc vt reuoluas, Blasius tuus suadet,
Textoris vna ars mille tibi præsentat.
Monemus & nos inuidus suam linguam
Exarmet, aut Lycambem arundo pertundet

F. N. Marconuilli de Officina Io. Rauisij Tex.
(quam togam vocat) ad Mineruam epigrāma.

AD tua vittatus quam fert altaria Textor,
Docta laboratam sume Minerua Togam.
Quæ tremulo quondam neuisti pollice fila,
Texta sacris Textor destinat illa tholis.
Si peregrina deos aliquot vexilla venustant,
Tunc tui renues grande laboris opus?
Si rubra lena deos alios iuuat, hoc ne retrudes,
Quod solers habili texuit author acu?
Historias miro compactas ordine gestat
Hoc raræ rarum sedulitatis opus.
Quis sophus, historicus, vates, quis rhetor & acer
Exitit, huius habet fimbria pulchra togæ.
Ad tua propterea quam fert altaria Textor,
Docta laboratam sume Minerua togam.

Christophorus Picartus Ioanni Rauisio Textori
præceptoris suo viro doctissimo S. D.

DEbent tibi, Ioannes Rauisi præceptor optime, non iam Niuernenses ciues
tui magis, ad quos tamen laudis tuę pars non modica referetur, quàm stu-
diosi omnes literarum, imò & quàm literæ ipsæ latinæ, politionesque, de qui-
bus ita præclare es meritus, mererisq; indies præclarius edendis in lucem egregijs &
mire profuturis operibus, vt non tam tua quàm rei literariæ causa hoc laboris susce-
pisse videare. Cū enim latissimus ad gloriã campus tibi pateret, tuq; aliam, quanuis
non æque forsan plenam atq; vberem nominis comparandi rationem inire posses,
nunquam tamen acquieuisisti prius, quàm in insigni hoc munere studiosos omnes tibi
deuinxeris. Vna itaq; opera & nomen tuum apud omnem posteritatem immortali-
tati cõmendasti, & mansuetiores hasce, ac humaniores literas, simulq; earum studio-
sos pleniore obsequio es demeritus. Quod cum sit tam verum, quàm admirabile, ac
rarum, ecquis tandem omnium est, cui plus debeant literæ, quàm vni Rauisio? qui
præter summam eruditionem, qua nimirum conspicuum opus tuum exornasti, es
etiam humanissimus, ac perinde candidissimus. Vt quisq; igitur literarum est aman-
tissimus, ita se tibi plurimum debere fateatur necesse est. Quo etiam nomine tibi nõ
parū adscriptus sum Textor doctissime, cui quicquid in me est eruditionis, si modo
quicquam omnino est, id totum refero acceptum, nempe quo, nec sane pœnitendo
præceptore vsus sum. Porro grati animi esse duxi, beneficium quod abs te accepe-
rim, semper præ me ferre, & hac qualicunq; epistola gratiam si non quantam merce-
ris, certe quantam maximam animus meus capere potest, habere. Vale.

Carmen Antonij Reslini de Officina Rauisij
Textoris, præceptoris sui.

Mercibus æois, Lydoq; opulentior auro,
Ecce tuis manibus locuples apotheca paratur,
Lector, adest multo quæ fragrat aromate capsula,
Quæ meliloton olet, calfactaq; balsama spirat,
Et quicquid redolent alabastra, fociq; deorum,
Quodq; suo stillat Cynareia cortice myrrha,
Thure quod æoo nebulosus fumigat ignis.
Quis dedit has nobis rosulas, floresq; crocosq;
Hanc Iouis ambrosiam? Textor, quem maximus orbis
Nouit, & igne suo qui prospicit omnia Phœbus.
Quem si fata diu seruent, superata vetustas
Obliqua inuidia, & toruo liuore crepabit.
Perge agedum Textor, solitisq; insiste camœnis,
Contemne Archilochos, rauco qui gutture latrant,
Vanaq; postica spargunt conuitia lanna.